

صلى الله
عليه وآله

رفتار پیامبر

با کودکان و جوانان

www.ketab.ir

تألیف

محمد علی چنارانی

چنارانی، محمد علی، ۱۳۳۸ -
رفتار پیامبر ﷺ با کودکان و جوانان / محمد علی چنارانی. - مشهد: بنیاد پژوهشهای
اسلامی، ۱۳۸۶

ISBN 978-964-971-020-4

۱۱۲ص.

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه.

۱. سنت نبوی. ۲. محمد ﷺ، پیامبر اسلام. ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - اخلاق.

۳. اخلاق اسلامی. الف. بنیاد پژوهشهای اسلامی. ب. عنوان.

۲۹۷/۹۳

۷، ۹ چ / ۴۶ / ۲۴ BP

۱۴۴۲۷ - ۷۹م

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

بنیاد پژوهشهای اسلامی
ایران - قم

رفتار پیامبر ﷺ با کودکان و جوانان

محمد علی چنارانی

ویراسته جعفر شریعت‌مداری

چاپ هفتم: ۱۳۹۳ / ۱۰۰۰ نسخه، رقی

قیمت ۳۹۰۰۰ ریال

چاپ: دقت

بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: صندوق پستی ۳۶۶-۹۱۷۳۵

مراکز توزیع:

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۳۲۲۳۰۸۰۳

فروشگاه‌های کتاب بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: ۳۲۲۳۳۹۲۳، قم: ۳۷۷۳۳۰۲۹

www.islamic-rf.ir

info@islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

پیشگفتار ۹

بخش اول: رفتار پیامبر ﷺ با کودکان

فصل ۱- تربیت

(۱۵-۲۸)

- ۱۵ اهمیت تربیت
- ۱۷ برای تربیت کودک از کجا شروع کنیم
- ۱۸ پیامبر سر مشق مردم است
- ۱۹ شخصیت دادن به کودک
- ۱- پرسش از کودک □ ۲- حسن معاشرت □ ۳- وفای به عهد □ ۴- آشنا کردن
کودک با سختیها □ ۵- بها دادن به کار کودک □ ۶- بلند شدن در برابر کودکان □
۷- آینده نگری برای کودکان □ ۸- آموختن احکام دینی
- ۲۶ آثار تربیت صحیح کودک

فصل ۲- محبت

(۲۹-۳۹)

۲۹ محبت نسبت به کودکان

- ۳۰ محبت پیامبر به کودکان
- ۳۲ علاقه رسول خدا ﷺ به امام حسن و امام حسین رضی الله عنهما
- ۳۳ دعا کردن پیامبر ﷺ برای کودکان
- ۳۴ مدارا کردن با کودکان
- ۳۵ هدیه دادن پیامبر ﷺ به کودکان
- ۳۶ رفتار پیامبر ﷺ با کودکان شهیدان
- ۳۷ رفتار پیامبر ﷺ با کودکان خود در نماز

فصل ۳ - بوسیدن کودکان

(۴۰-۴۵)

- ۴۲ عدالت نسبت به کودکان
- ۴۳ پیامبر ﷺ و بوسیدن فاطمه رضی الله عنها
- ۴۴ از چه سنی کودک را نباید بوسید؟
- ۴۴ پیامبر ﷺ و بوسیدن امام حسن و امام حسین رضی الله عنهما

فصل ۴ - بازی با کودکان

(۴۶-۵۳)

- ۴۷ غریزه بازی کودکان
- ۴۹ بازی کردن پیامبر ﷺ با کودکان
- ۵۰ سوار کردن کودکان
- ۵۲ سوار کردن پیامبر ﷺ کودکان مردم را بر مرکب خود

فصل ۵ - آب و غذا دادن به کودکان

(۵۴-۵۷)

- ۵۵ سلام کردن به کودکان
- ۵۷ آیا پیامبر ﷺ کودکان را تشبیه می کرد؟

بخش دوم: رفتار پیامبر ﷺ با جوانان

فصل ۱- نیروی جوانی

(۶۳-۶۹)

- ۶۶ ارزش جوانی
- ۶۶ توجه به جوانان
- ۶۷ چند نکته
- ۶۸ در قیامت از جوانی می‌پرسند

فصل ۲- زمان گرایش جوانان به مذهب

(۷۰-۷۸)

- ۷۱ آثار تعالیم دینی در جوانان
- ۷۳ نتیجه بی‌توجهی به عاطفه مذهبی جوانان
- ۷۵ پیغمبر ﷺ و نسل جوان
- ۷۷ مبارزه جوانان با افکار جاهلیت

فصل ۳- استفاده از جوانان در کارهای مملکت

(۷۹-۹۶)

- ۸۱ علی بن ابی طالب علیه السلام
- ۸۲ جانفشانی علی علیه السلام در بستر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
- ۸۳ جنگ بدر
- ۸۳ جنگ اُحد
- ۸۴ نبرد خندق (احزاب)
- ۸۵ فتح خیبر به دست علی علیه السلام
- ۸۶ فتح مکه
- ۸۶ جعفر بن ابی طالب علیه السلام

- ۸۸ مصعب بن عمیر
- ۹۰ عتاب بن اسید فرماندار مکه
- ۹۲ معاذ بن جبل
- ۹۵ اسامه بن زید
- ۹۶ پایان کار اسامه

فصل ۴- ویژگیهای جوانان (۱۰۷-۹۷)

- ۹۹ نشانه‌های جوانان با ایمان
- ۱- آشنایی با احکام دینی □ ۲- آشنایی با قرآن □ ۳- آشنایی با سخنان امامان □
 ۴- آموختن کمالش □ ۵- انجام عبادات □ ۶- توبه کننده □ ۷- کار و تلاش □
 ۸- آراستن خود
- ۱۰۳ آفات جوانی
- ۱- بی‌توجهی به نیروی جوانی □ ۲- زودگذر بودن جوانی
- ۱۰۴ شیوه برخورد با لغزشهای جوانان
- ۱۰۶ اندرزهای حکیمانه امام خمینی علیه السلام به جوانان
- ۱۰۹ منابع

پیشگفتار

در جهان کنونی موضوع تربیت کودکان یکی از اساسی‌ترین مسائل اجتماعی و از ارکان مهم سعادت بشریت به‌شمار می‌رود. از این‌رو دانشمندان درباره کودک از نظر روانی و تربیتی مطالعات و تحقیقات ژرف و عمیقی انجام داده و کتابهای بی‌شماری در این باره نگاشته‌اند.

همچنین کشورهای بزرگ به منظور پرورش درست و صحیح جسم و جان کودکان، سازمانهای گسترده‌ای را به وجود آورده و کودکان را از هر جهت تحت مراقبتهای علمی و عملی قرار داده‌اند.

اما در چهارده قرن پیش در روزگاری که بشریت در تاریکی جهل و نادانی به سر می‌برد، پیشوای گرانقدر اسلام به ارزش و اهمیت پرورش کودک توجه کامل داشته و در همین راستا آموزشهای لازم را به پیروان خود آموخته است. اگر امروزه، دانشمندان تربیت کودکان پس از تولد و زاده شدن و آمدن به این جهان را مورد توجه قرار داده‌اند، اسلام درباره اصل ازدواج، شرایط همسران، چگونگی پاکی نسل، شیر دادن، پرورش جسم و جان کودک، گام به گام وظایف مردم را بیان کرده است.

و اگر دانشمندان امروز جهان بسیاری از نکات دقیق روانی و تربیتی، مربوط به برنامه‌های پرورشی کودکان را، در کتابهای علمی خود آورده‌اند، پیشوایان اسلام در زمانهای پیشین آنها را یادآوری و در روایات مذهبی بیان کرده‌اند و خود نیز در رفتارشان نشان داده‌اند.

هدف ما در این نوشتار بر دو پایه و اصل استوار است:

اول: این که تمام مسلمانان، خصوصاً جوانان و تحصیل‌کنندگان ما که گروه بی شماری از جامعه را تشکیل می‌دهند، از جامعیت برنامه و دستورات دین مقدس اسلام و ارزشهای عملی این آیین آسمانی آگاه شوند و با ایمان و اعتقادی استوارتر از آن پیروی کنند و فریب برنامه‌های دیگران را نخورند.

دوم: این که پدران و مادران به مسؤولیت مذهبی و ملی خود در تربیت فرزندان خویش آگاه شوند تا بهتر بتوانند انجام این وظیفه سنگین و حیاتی اقدام کنند، چرا که بدون تردید بخش مهمی از گرفتاریهای اجتماعی و آلودگیهای اخلاقی از جهل و بی‌اطلاعی درباره انجام وظیفه به وجود می‌آید. از این‌رو، بر آن شدیم تا الگویی عملی برای کسانی که می‌خواهند فرزندان سالمی از نظر جسمی و روحی تربیت کنند، ارائه دهیم. بهترین الگوها برای مسلمانان، پیشوای گرانقدر اسلام حضرت محمد ﷺ و جانشینان برحق ایشان می‌باشند؛ که ما به گونه کاملاً اطمینان‌بخش در تمام زوایای زندگی می‌توانیم از آنان سرمشق بگیریم و پیروی کنیم چرا که هیچ‌گونه خلافی در پیروی از آن انسانهای کامل وجود نداشته است؛ زیرا آن بزرگواران بیمه الهی می‌باشند و اطاعت از آنان هیچ‌گاه و در هیچ زمان و مکانی با مشکلات برخورد نخواهد کرد. به امید آن که بشریت آگاه شود و از الگوهای واقعی پیروی کند، والگوهای کاذب، دروغین و شیطانی را رها سازد، تا از این طریق بتواند به سعادت دنیا و آخرت دست یابد.

این نوشتار از دو بخش تشکیل یافته است.

۱- رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله با کودکان که دارای پنج فصل و هر فصل دارای چند عنوان می باشد.

۲- رفتار پیامبر صلی الله علیه و آله با جوانان که دارای چهار فصل و هر فصل چندین عنوان دارد.

در پایان لازم می دانم از تمام عزیزان به ویژه از جناب حجة الاسلام والمسلمین الهی خراسانی مدیرعامل محترم بنیاد و همچنین از آقایان جعفر شریعتمداری، ویراستار؛ رضا ارغیانی، آماده ساز؛ رضا وحدتی، نمونه خوان و محمدعلی علاقه مند، حرفچین و صفحه آرا، که در پیدایش این اثر که به زیور چاپ درآمده است نقشی داشته و زحماتی را متحمل شده اند، تشکر و قدردانی کنم و توفیق روزافزون همگان را از خداوند توانا خواهانم.